

Leo Miltenberg, 'Numismatische Evidenz zur Chronologie der Bar Kochba Erhebung' (Schweizerische Numismatische Rundschau, Bd. XXXIV, 1948/49, pp. 19-27, Tafel III).

ד"ר מילדנברג, הידוע ממחקריו המעניינים על מטבעות בר-כוכבא מביא במאמרו הנ"ל לראשונה הוכחה נומיסמאטית ברורה לזמן טביעתן.

ידועות ושכיחות מטבעות-כסף של מרד בר-כוכבא, שנטבעו טביעת-משנה על גבי מטבעות נוכריות, כפי שמעידים שרידי טיפוסים וכתובות שנותרו מהטביעה הראשונה. נדירות יותר מטבעות ברונזה שסימני טביעת-משנה ניכרים בהן. ואין תופעה זו טעונה הסבר: המורדים חסרים היו כסף גולמי, ועל-כן השתמשו במטבעות נוכריות לצרכי טביעתם הם. לא כן הברונזה, שהיא מצויה יותר ובזול.

והנה עלתה בידו של ד"ר מילדנברג לגלות בספרות הנומיסמאטית ארבע מטבעות ברונזה (מס' 6-9), המראות את הטיפוסים הרגילים-עלה-גפן ועץ-תמר - ולא זו בלבד אלא שנראים בהם בבירור שרידי ראשו

של אדריינוס קיסר בצרוף שמו, וכן האותיות B4P או EIII.

B4P 192, הוא תאריך טביעת המטבע; האותיות EIII, שהן התחלת המלה ἐπιδημία "ביקור", באות בימיו של אדריינוס על גבי מטבעות העיר עזה, שנטבעו לאחר ביקורו של הקיסר בעיר זו.

שנת 192 של עזה היא שנת 131/2 לספה"נ, ומכאן ברור שמטבעות הברונזה הללו נטבעו לאחר שנה זו, שהיא terminus post quem לקביעת זמנן. דבר זה היה ידוע עד כאן על פי מקורות היסטוריים בלבד, ועתה נוספה גם הוכחה נומיסמאטית.

סטלה בן-דור

F. Neuburg, Glass in Antiquity, London, 1949.
(תרגום מכת"י גרמני).

לפני שנה בערך יצא באנגליה ספר שהוא ראוי להביא אליו את דעתם של חובבי קדמוניות בארצנו. עניין "הזכויות בימי קדם" עדיין לא נדרשה לו החקירה המדעית די הצורך, ומהם מהחוקרים שגם לא ירדו לעומקו. כמה וכמה בעיות מתחום ההיסטוריה וההסדר השיטתי של כלי